

KÄRSÄMÄEN KUNNAN PERUSOPETUKSEN KOULUJEN KASVATUSKESKUSTELUJA JA KURINPITOA KOSKEVA SUUNNITELMA

Käytössä 1.8.2016 alkaen

Hyväksytty Opetustoimen lautakunnassa 29.6.2016

Sisällys

1 Opetukseen osallistuvan oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön.....	2
2 Kasvatuskeskustelu	3
2.1 Kasvatuskeskustelujen toteuttaminen.....	4
2.2 Muut kuin rike-, vilppi- tai häiriötilanteet	5
3 Kurinpitotoimet	7
3.1 Jälki-istunto.....	7
3.2 Kirjallinen varoitus	7
3.3 Määräaikainen erottaminen.....	7
4 Järjestyssääntöjä, kasvatuskeskusteluja ja kurinpitoa koskevan suunnitelman tiedottaminen ja henkilökunnan perehdyttäminen.....	8
4.1 Henkilökunnan perehdyttäminen ja osaamisen varmistaminen kurinpidollisten toimivaltuuksien käyttämisessä	8
4.2 Järjestyssäännöistä, suunnitelmasta ja kurinpidollisista keinoista tiedottaminen eri tahoille	8
4.3 Suunnitelman seuraaminen, toteutuminen ja vaikuttavuuden arviointi.....	8

1 Opetukseen osallistuvan oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön

Opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön, jossa työrauha ja opiskelun esteetön sujuminen on varmistettu. Työrauhaan voidaan vaikuttaa monilla koulun keinoilla, joista keskeisiä ovat opettajan antama ohjaus ja palaute, yhteistyö sekä yhteinen vastuunotto ja huolenpito. Pedagogisia ratkaisuja kehittämällä sekä luottamuksen ja välittämisen ilmapiiriä vahvistamalla luodaan edellytykset hyvän työrauhan rakentumiselle. Opetuksen järjestäjällä on oikeus käyttää työrauhan turvaamiseksi ja epäasialliseen käyttäytymiseen puuttumiseksi myös kasvatuskeskustelua ja erilaisia kurinpitokeinoja. Kasvatuskeskustelussa ja kurinpitoasioissa noudatettavasta menettelystä säädetään perusopetuslaissa (35a§, 36§ ja 36a§).

Kasvatuskeskustelu on ensisijainen tapa puuttua oppilaan epäasialliseen käyttäytymiseen. Keskustelun tarkoituksena on yhdessä oppilaan kanssa yksilöidä toimenpiteeseen johtanut teko tai laiminlyönti, kuulla oppilasta, selvittää laajemmin käyttäytymisen syyt ja seuraukset sekä pohtia keinot tilanteen korjaamiseksi. Menettelyn tavoitteena on löytää myönteisiä keinoja koulussa käyttäytymisen ja

oppilaan hyvinvoinnin parantamiseksi. Opetuksen järjestäjä päättää, millaisissa tapauksissa kasvatust keskustelua käytetään.

Kurinpäidollisia keinoja ovat perusopetuslain mukaan jälki-istunto, kirjallinen varoitus ja määräaikainen erottaminen. Opetusta häiritsevä oppilas voidaan määrätä poistumaan luokkahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan, taikka koulun tilaisuudesta. Lisäksi työrauhan turvaamiseksi oppilaan oikeus osallistua opetukseen voidaan evätä enintään jäljellä olevan työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen oppilaan tai muun henkilön turvallisuus kärsii oppilaan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti oppilaan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi.

2 Kasvatust keskustelu

Oppilas, joka häiritsee opetusta tai muuten rikkoo koulun järjestystä, menettelee vilpillisesti tai kohtelee muita oppilaita tai koulun henkilökuntaa epäkunnioittavasti tai heidän ihmisarvoaan loukkaavasti, voidaan ensisijaisesti määrätä osallistumaan yhteensä enintään kaksi tuntia kestävään kasvatust keskusteluun.

Kasvatust keskustelu voidaan järjestää kerralla tai useammassa osassa koulupäivän aikana tai sen ulkopuolella. Keskustelu on pyrittävä järjestämään mahdollisimman pian tapahtuneen jälkeen. Kasvatust keskustelussa yksilöidään siihen johtanut teko tai laiminlyönti yhdessä oppilaan kanssa ja tarvittaessa selvitetään laajemmin käyttäytymisen syyt ja seuraukset sekä keinot, joilla käyttäytymistä ja oppilaan hyvinvointia voidaan koulussa parantaa. Tavoitteena on saada oppilas jatkossa toimimaan toisin:

- saada oppilas miettimään rikkomuksiaan tarkemmin
- saada oppilas ymmärtämään tekojensa seuraukset
- saada oppilas itse kertomaan vanhemmilleen rehellisesti rikkeestään
- saada oppilas noudattamaan koulun sääntöjä paremmin
- saada jälki-istunnot jatkossa vähentymään
- saada vanhemmat tiiviimmin mukaan koulun arkeen.

Oppilaan kanssa käydään kasvatust keskustelu, jos hän

- myöhästyy tai on luvattomasti poissa oppitunneilta (kolme kertaa). Luvattomat poissaolotunnit korvataan 1:1.
- häiritsee toistuvasti oppitunneilla
- laiminlyö toistuvasti koulutehtävien tekemisen
- käyttäytyy tai puhuu epäasiallisesti
- aiheuttaa tai osallistuu tappeluun, riiteltyyn tai konflikteihin

- käyttäytyy väkivaltaisesti
- oleskelee ja viivyttelee toistuvasti sisällä välitunneilla
- käyttää toistuvasti, ilman lupaa puhelinta/digilaitetta oppitunneilla
- juo energia- tai virvoitusjuomaa (neste kaadetaan viemäriin)
- rikkoo muuten koulun sääntöjä, esim. heittämällä lumipalloja
- lunttaa tai plagioi
- polttaa sähkötupakkaa ilman nikotiinia
- varastaa
- tekee ilkivaltaa, jolloin oppilas voidaan laittaa myös korjaamaan tai siivoamaan omat jälkensä

tai vaarallisen välineen (sähkötupakka, tupakointivälineet, teräaseet) haltuunoton jälkeen, jos muuta toimenpidettä ei tule.

Mikäli kasvatustalkuttelu samasta aiheesta ei tuota tulosta kahden keskustelun jälkeen, siirrytään kurinpitotoimiin.

2.1 Kasvatustalkuttelujen toteuttaminen

Mikäli oppilas käyttäytyy asiattomasti tai häiritsevästi,

- Opettaja huomauttaa oppilasta. Jos oppilas ei muuta käyttäytymistään tai häntä joudutaan toistuvasti huomauttamaan käyttäytymiseen liittyvistä asioista, opettaja tai muu koulun henkilökuntaan kuuluva voi pyytää oppilaan tunnin tai välitunnin jälkeen kasvatustalkutteluun.
- Kasvatustalkuttelun pitää keskustelun määrännyt opettaja tai luokanopettaja tai -valvoja. Tarvittaessa hän pyytää avuksi rehtorin tai toisen opettajan.
- Kasvatustalkuttelusta täytetään Wilma-lomake, jonka kautta huoltaja saa keskustelusta tiedon ja kuittaa nähdyksi. Pienissä rikkeissä voidaan toimia ilman välitöntä yhteydenottoa huoltajaan puhelimitse tai paikanpäälle pyytämättä.
- Yhteydenotto huoltajiin puhelimitse on opettajan harkinnassa. Keskustelun yhteydessä oppilas voi soittaa huoltajalle opettajan läsnä ollessa ja kertoa tapahtuneesta.
- Huoltaja kutsutaan mukaan keskusteluun, mikäli se katsotaan tarpeelliseksi. Näin toimitaan ainakin vakavammissa rikkeissä.
- Kasvatustalkuttelu pyritään pitämään mahdollisimman pian tapahtuman jälkeen, mieluiten samana tai seuraavana päivänä. Keskustelun ajankohta voidaan sopia yhdessä oppilaan kanssa, ja se voi olla joko ennen koulupäivän alkua, koulupäivän jälkeen, välitunnilla tai oppitunnin aikana.
- Jos oppilaan käyttäytyminen on jatkossakin asiattomaa ja häiritsevää kutsutaan huoltaja/t koululle yhteiseen ns. toiseen kasvatustalkutteluun. Tässä kasvatustalkuttelussa ovat läsnä oppilas ja hänen huoltajansa sekä oppilashuollon väkeä ja oppilaan luokanvalvoja. Toimintatapa on lähellä yksilökohtaisen asiantuntijaryhmän kokoonpanoa.

- Mikäli asiaton tai häiritsevä käyttäytyminen jatkuu kasvatustilanteiden jälkeen, siirrytään asteittain muihin kurinpitotoimiin, joita ovat jälki-istunto, kirjallinen varoitus ja määräaikainen erottaminen.
- Kaikki kasvatustilanteet dokumentoidaan Wilmaan.

2.2 Muut kuin rike-, vilppi- tai häiriötilanteet

Epäily kielletystä esineestä tai aineesta:

- Opettajalla ja rehtorilla on oikeus määrätä haltuunsa kielletty esine tai aine (esim. tupakkatuote, sähkötupakka tai sytkäri), sellainen esine tai aine, jolla oppilas häiritsee opetusta tai oppimista (esim. kännykkä) tai vaarallinen esine tai aine (esim. teräase, spraypullo tai asetta erehdyttävästi muistuttava väline). Jos oppilas ei kehotuksesta huolimatta anna kyseistä esinettä tai ainetta opettajalle, opettajalla on oikeus poistaa oppilas luokasta tai vaarallisen esineen ollessa kyseessä käyttää välttämättömiä voimakeinoja. Kun esine otetaan haltuun, siitä ilmoitetaan aina huoltajille. (POL 36§) Esine toimitetaan kansliaan. Asia dokumentoidaan Wilmaan.
- Mikäli koulun henkilökunnalla on epäily tai havainto kielletyn esineen tai aineen tuomisesta kouluun, opettajalla ja rehtorilla on oikeus tarkastaa oppilaan mukana olevat tavarat, oppilaan hallinnassa olevat koulun säilytystilat sekä oppilaan vaatteet päällisin puolin. Tarkastaminen koskee esineitä ja aineita, jotka voivat vaarantaa oppilaan oman tai muiden oppilaiden turvallisuuden. Mikäli tällaisen esineen tai aineen hallussapito on ilmeistä ja oppilas pyynnöstä huolimatta kieltäytyy sitä luovuttamasta tai ei luotettavasti osoita, ettei hänen hallussaan niitä ole, voidaan tarkastus suorittaa. Tällä taataan turvallinen ja rauhallinen toimintaympäristö kaikille. Oppilaalle tulee ennen tarkastusta ilmoittaa tarkastuksen syy. Läsnä tulee olla kaksi aikuista, joista toisen oppilas voi valita, mikäli mahdollista. Tarkastajan tulee olla oppilaan kanssa samaa sukupuolta. Tarkastamisessa ja esineiden haltuun ottamisessa on noudatettava hienotunteisuutta ja kunnioitettava henkilökohtaista koskemattomuutta ja yksityisyyttä mahdollisimman pitkälle. (POL 36§) Esine tai aine toimitetaan kansliaan. Tapahtumasta dokumentoidaan Wilmaan.

Oppilaan tahallisesti tai huolimattomuuttaan aiheuttama vahinko

- Oppilaalla on velvollisuus siivota tai korvata tahallisesti tai huolimattomuuttaan aiheuttamansa vahinko (hyvitys). Koulun opettaja tai rehtori voi kasvatuksellisista syistä määrätä oppilaan puhdistamaan tai uudelleen järjestämään koulun omaisuuden, jonka tämä on tahallaan tai huolimattomuuttaan liannut tai saattanut epäjärjestykseen. Tapahtumasta dokumentoidaan Wilmaan vanhempien kuitattavaksi.

Tulentekovälineet

- Mikäli oppilas pitää hallussa omia tulentekovälineitä tai tekee tulta, välineet pyydetään välittömästi pois. Jatkotoimenpiteet hoidetaan tulipysäkin kautta. Tulipysäkki on hanke, jossa lasten luvattomaan tulenkäyttöön puututaan yhteistyössä kasvatus-, sosiaali-, terveys- ja pelastusalan viranomaisten sekä poliisin kanssa. Kuraattori toimii tulipysäkkikoordinaattorina. Tulipysäkki on mukana myös 8-luokkalaisten NouHätä! -kilpailussa.

Päihteet

- Mikäli oppilaan epäillään olevan päihteiden vaikutuksen alainen, toimitaan oppilashuoltosuunnitelman mukaan. Päihtyneeksi epäilty oppilas eristetään muista oppilaista. Soitetaan huoltaja hakemaan oppilas kotiin.
- Tupakointi kouluaikana: Oppilashuoltosuunnitelman mukaan.

Kiusaaminen

- Kiusaaminen: KIVA-toimintamallin mukaan.

Väkivalta

- Kasvatuskeskustelun tai kurinpidollisen rangaistuksen lisäksi tehdään ilmoitus viranomaisille.

Luvattomat poissaolot

- Luvattomat poissaolotunnit korvataan 1:1. LO/LV valvoo toteutumista.

3 Kurinpitotoimet

Kasvatuskeskustelun lisäksi ensisijaisia kurinpitotoimia ovat **luokasta poistaminen** (POL 36§) ja **rehtorin puhuttelu** (kirjataan Wilmaan). Mikäli lievemmat kurinpitotoimet eivät johda toivottuun tulokseen tai rikkeen laatu on vakavampi, määrätään oppilaalle **jälki-istunto**. Kurinpitotoimena voi olla myös **oppilaan poistaminen koulusta loppupäivän ajaksi** (POL 36§) mikäli on odotettavissa, ettei käytös parane tai oppilas aiheuttaa vaaraa itselleen tai muille. Päätöksen oppilaan poistamisesta koulusta loppupäivän ajaksi tekee rehtori.

3.1 Jälki-istunto

Oppilaalle voidaan määrätä jälki-istuntoa suoritettavaksi koulupäivän jälkeen enintään 2h kerrallaan. Jälki-istuntoa määrättäessä kirjataan selvästi mistä jälki-istunto on annettu, esim. tupakointi, tupakkaporukassa oleminen, koulualueelta poistuminen, epäasiallinen tai törkeä kielenkäyttö, tai toistuva tottelemattomuus (kun kasvatuskeskustelut eivät ole tuottaneet tulosta). Jälki-istuntoa määrättäessä kuullaan oppilasta ja yksilöidään rangaistuksen syy oppilaalle (POL 36§). Mikäli jälki-istunto on määrätty sotkemisesta tai ilkivallasta tms., voidaan osana tai jälki-istuntoa korvaavana tehtävänä määrätä oppilas siivoamaan tai korjaamaan jälkensä kohtuullisuuden rajoissa ja ikätaso huomioiden. Jälki-istunnossa voidaan istua hiljaa tai teettää esimerkiksi yhteisöllisyyttä ja osallisuutta edistäviä tehtäviä tai harjoituksia. Jälki-istunto ei ole työrangaistus muuten kuin omien jälkien siivoamisen osalta. Jälki-istunnon määrääjä dokumentoi huoltajan kuittauksen vaativan merkinnän Wilmaan.

3.2 Kirjallinen varoitus

Kirjallinen varoitus voidaan antaa, mikäli oppilaalla on useita jälki-istuntoja samasta aiheesta, esim. häiriköinti, tottelemattomuus tai sääntöjen noudattamatta jättäminen. Kirjallista varoitusta annettaessa on yksilöitävä toimenpiteeseen johtava teko tai laiminlyönti, kuultava oppilasta ja hankittava muu tarpeellinen selvitys, kuultava huoltajia, ja kirjattava rangaistus (POL 36§). Kirjallisen varoituksen antaa rehtori ja se dokumentoidaan Wilmaan.

3.3 Määräaikainen erottaminen

Määräaikainen erottaminen tulee kyseeseen, mikäli muut kurinpitotoimet eivät ole tuottaneet tulosta. Määräaikaisesta erottamisesta päättää opetustoimenlautakunta. Määräaikaisen erottamisen yhteydessä on yksilöitävä toimenpiteeseen johtava teko tai laiminlyönti, kuultava oppilasta ja hankittava muu tarpeellinen selvitys, kuultava huoltajia ja dokumentoitava päätökseen johtaneet teot (POL 36§). Tarvittaessa tehdään myös lastensuojeluilmoitus. Määräaikainen erottaminen dokumentoidaan Wilmaan.

4 Järjestyssääntöjä, kasvatukseenkusteluja ja kurinpitoa koskevan suunnitelman tiedottaminen ja henkilökunnan perehdyttäminen

4.1 Henkilökunnan perehdyttäminen ja osaamisen varmistaminen kurinpidollisten toimivaltuuksien käyttämisessä

Kasvatukseenkusteluja ja kurinpitoa koskeva suunnitelma on osa Kärsämäen kunnan perusopetuksen opetussuunnitelmaa. Henkilökuntaa opastetaan vuosittain koulutuspäivän tai opettajankokouksen yhteydessä kasvatukseenkustelujen ja kurinpidollisten keinojen käyttöön.

4.2 Järjestyssäännöistä, suunnitelmasta ja kurinpidollisista keinoista tiedottaminen eri tahoille

Kärsämäen kunnan perusopetuksen koulujen järjestyssäännöistä kerrotaan vuosittain vanhemmille ja koulun yhteistyötahoille syystiedotteessa sekä vanhempainilloissa tai muulla tilanteeseen sopivalla tavalla. Kasvatukseenkusteluja ja kurinpitoa koskeva suunnitelma on näkyvillä julkisesti nähtävillä olevan opetussuunnitelman yhteydessä ja sitä esitellään koulu- ja luokkakohtaisissa vanhempainilloissa vuosittain tai aina uudelle opetusryhmälle.

4.3 Suunnitelman seuraaminen, toteutuminen ja vaikuttavuuden arviointi

Kärsämäen kunnan perusopetuksen kasvatukseenkusteluja ja kurinpitoa koskevaa suunnitelmaa arvioidaan kunnan oppilashuollon ohjausryhmässä vuosittain. Lisäksi oppilaiden, vanhempien ja koulun henkilökunnan taholta suunnitelmaa arvioidaan kahden vuoden välein, tai mikäli edellä mainituilta tahoilta, sivistystoimen johdolta, opetustoimenlautakunnalta tai muilta yhteistyötahoilta tulee toive suunnitelman arvioimisesta tai kehittämisestä.